

waterschapsbedrijf
limburg
water. samen halen we er meer uit

Barometer Duurzaam Terreinbeheer niveau Goud

Handboek voor gecertificeerd beheer
van groene en verharde terreinen

Niveau Goud - Kiwa K85589/01

Maria Theresialaan 99
Postbus 1315
6040 KH ROERMOND

T +31 (0)88 842 00 00
E info@wbl.nl
I wbl.nl

Inhoud

1	INLEIDING	4
2	CHECKLIST	5
3	ORGANISATIESTRUCTUUR	6
3.1	Organisatie & organogram	6
3.2	Coördinator Barometer Duurzaam Terreinbeheer	7
3.3	Afdeling Projecten	8
4	BEHEERGEBIED	10
4.1	Inventarisatie groene en verharde terreinen	10
4.2	Beheerthema's BDT niveau Goud	10
4.2.1	Onkruid-, plaag en ziektebestrijding in groen	10
4.2.2	Onkruidbestrijding op verhardingen	11
4.2.3	Bemesting/bodemverbeteraars in groen	11
4.2.4	Verwerking groenrestproducten	11
4.2.5	Inrichtingsmaterialen voor groen en verhardingen	12
4.2.6	Brandstoffen en smeermiddelen	12
4.2.7	Ongediertebestrijding	12
4.2.8	Gladheidsbestrijding	13
5	ALGEMENE DOCUMENTEN EN PROCEDURES	14
5.1	Milieubeleidsverklaring	14
5.2	Documentenbeheer	14
5.3	Foutieve werkwijze	14
5.4	Afwijking van geplande werkwijze	14
5.5	Registreren	15
5.6	Meldingen en/of klachten	15
5.7	Communicatie- en evaluatieplan	15
6	WERKINSTRUCTIES	16
6.1	Werkinstructie onkruid-, plaag en ziektebestrijding - Groen	17
6.2	Werkinstructie onkruidbestrijding-Verhardingen	18
6.3	Werkinstructie Bemesting/Bodemverbeteraars	19
6.4	Werkinstructie Groenrestproducten	20
6.5	Werkinstructie Inrichtingsmaterialen	21
6.6	Werkinstructie Tractielogistiek	23
6.7	Werkinstructie Gladheidsbestrijding	24
7	REGISTRATIEFORMULIEREN	25

1 Inleiding

Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) is de uitvoeringsorganisatie van Waterschap Limburg. Kerntaken van WBL zijn het transporteren en zuiveren van afvalwater en het milieuhygiënisch verwerken van zuiveringsslib. WBL wil daarbij herkend worden als een betrouwbare, open en transparante samenwerkingspartner in de waterketen en beheerder (inclusief onderhoud) van transportstelsels en zuiveringsinstallaties. Maatschappelijk ondernemen en duurzaamheid zijn daarbij belangrijke kernbegrippen binnen het beleid en werkwijze van de gehele organisatie. In dat licht wil WBL haar terreinbeheer onder certificaat uitvoeren op niveau Goud van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer. Certificering betekent dat de kwaliteit van het beheer inzichtelijk, meetbaar en toetsbaar is

Steeds meer bedrijven en organisaties kiezen voor gecertificeerd terreinbeheer omdat ze verder willen professionaliseren. Ze willen de kwaliteit van het beheer inzichtelijk, meetbaar en toetsbaar maken. Barometer Duurzaam Terreinbeheer (BDT) is een certificatiesysteem¹ op drie niveaus voor beheer van groene en verharde terreinen (Goud, Zilver en Brons). Het certificaat is bedoeld als kwaliteitsborging van een zo duurzaam mogelijke invulling van het beheer aan de hand van duidelijke en werkbare criteria. Grote terreinbeheerders zoals gemeenten, waterbedrijven, waterschappen en grote bedrijven kunnen het (onkruid)beheer van groene en verharde terreinen op vrijwillige basis laten certificeren conform het Certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer. De Barometer is ontwikkeld door SMK met ondersteuning van gemeenten, provincies en waterschappen en Vewin (Vereniging van waterbedrijven in Nederland).

Goud is het meest ambitieuze niveau binnen de Barometer. Dit stelt naast voorwaarden aan het gebruik van bestrijdingsmiddelen in groen en op verhardingen ook eisen aan een groot aantal andere aspecten bij het beheer van terreinen zoals duurzaam inkopen, verwerking van groen- en zwerfafval, toepassing van meststoffen, hondenpoepbeleid, gladheidsbestrijding en het gebruik van brandstoffen en smeermiddelen. Organisaties die het niveau Goud hebben behaald mogen het keurmerk Milieukeur gebruiken.

In dit handboek beschrijven we hoe uit het certificaat voor niveau Goud zijn geïmplementeerd binnen de organisatie van WBL. Om uiteindelijk tot certificering te komen moet de certificatie-instelling inzicht verkrijgen in de organisatie en de wijze waarop WBL omgaat met de eisen uit het certificatieschema.

Hiervoor worden de volgende onderwerpen beschreven:

- Organisatiestructuur
- Algemene procedures
- Werkinstructies
- Registraties

Het volledige Certificatieschema Barometer Duurzaam Terreinbeheer met de beschrijving van de eisen en voorwaarden met betrekking tot het certificatieniveau Goud en eventuele 'aanvullende besluiten' zijn te vinden op de website van SMK (www.smk.nl).

¹ <http://www.smk.nl/nl/s357/SMK/Programma-s/Duurzaam-Terreinbeheer/c341-Barometer-Duurzaam-Terreinbeheer>

2 Checklist

Onderstaande checklist heeft betrekking op het niveau Goud van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer. Beheerthema's van de barometer die voor WBL niet van toepassing zijn worden niet in de checklist benoemd.

Acties/documenten	Opmerkingen	Afgerond
Contract met CI	Opdracht KIWA	✓
Verklaring 'geen aanschrijving'		✓
Verklaring 'vigerende regelgeving'		✓
Benoeming coördinator BDT (>10 fte)	Nog niet uitgevoerd	
Taakomschrijving coördinator BDT (>10fte)	Paragraaf 3.2	✓
Milieubeleidsverklaring (>5 fte; ophangen)	Nog niet uitgevoerd	
Beschrijving organisatie (+ organogram)	Paragraaf 3.1	✓
Klachten en meldingen registratie	VVV-register	✓
Werknemer(s) instrueren	Toolboxmeeting door aannemer	✓
Registratie vervolgcursussen personeel en externen	in te zien via aannemer (deels vertrouwelijk)	✓
Intentieverklaring personeel en externen	Via Projecten, aannemers en toolboxmeeting	✓
Notulen bouwvergaderingen	Beschikbaar	✓
Evaluatieprocedure en verbeterplan (jaarlijks)	Agendapunt laatste bouwvergadering per kalenderjaar	✓
Beschrijving uitzonderingssituaties groen		n.v.t.
Registratie middelgebruik (dagbasis)		n.v.t.
Contracten afvoer veegafval	Via WML (directievoering)	✓
Afvoer/verwerking groenrestproducten	Via WML (directievoering)	✓
Aanvullend: Gedragscode(s) Flora- en Faunawet	Beschikbaar	✓
Inkoop admin. Plantmateriaal/hout-/betonproducten/zink en kunststoffen	Sector O&O en Afdeling Projectmanagement	✓
Certificaten plantmateriaal		□
Specificatie houtverduurzamingsmiddelen		□
Certificaten houtproducten	TPAS	□
Productspecificatie Kunststofproducten		□
Productspecificatie betonproducten		□
Productspecificatie Zinktoepassingen		□
Onderhoudsplan strooimaterieel	Sector O&O	✓
Registraties dooimiddelen	Sector O&O	✓
Inkoop/voorraad admin. meststoffen		n.v.t.
Registratie meststoffenverbruik		n.v.t.
Inkoop/voorraad admin. bodemverbeteraars		n.v.t.
Registratie verbruik bodemverbeteraars		n.v.t.
Analyserapporten bodemverbeteraars		n.v.t.
Ongediertebestrijding ed.	Sector O&O	✓

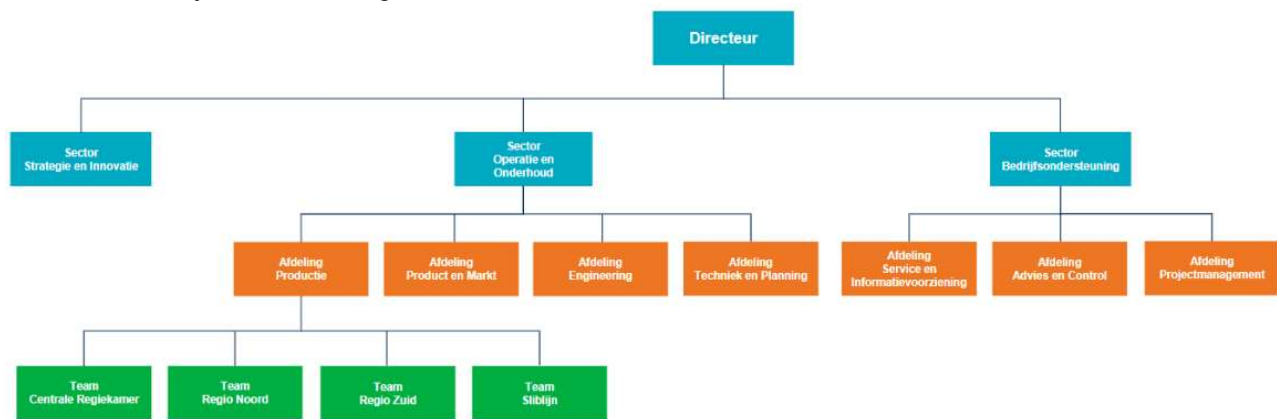
3 Organisatiestructuur

3.1 ORGANISATIE & ORGANOGRAM

Het Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) is de uitvoeringsorganisatie van Waterschap Limburg. Het waterschap houdt zich bezig met alle watertaken in hun regio en vervullen zowel kwaliteits- als kwantiteitstaken. De uitvoerende taken zijn ondergebracht bij het Waterschapsbedrijf Limburg. Bij het WBL zijn circa 150 mensen actief. Ongeveer de helft hiervan is werkzaam in het kantoorgebouw te Roermond; de andere helft werkt verspreid over de provincie Limburg op een van de zuiveringsinstallaties (bron: ww.wbl.nl).

Het WBL telt 3 sectoren (Figuur 1):

- Sector Strategie en Innovatie;
- Sector Operatie en Onderhoud;
- Sector bedrijfsondersteuning.

Figuur 1: Organogram van WBL

De verantwoordelijkheid voor uitvoering van het groenonderhoud conform de specificaties van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer ligt bij Sector Operatie & Onderhoud en Afdeling Projectmanagement. Binnen WBL zijn ook andere afdelingen en teams (direct of indirect) betrokken bij het groenbeheer op WBL terreinen. Onderstaand een korte omschrijving van de taken en verantwoordelijkheden in relatie tot het groenonderhoud.

- Sector Strategie en Innovatie: strategisch adviserend naar bestuur en richting gevend in de WBL organisatie, verantwoordelijk voor de Innovatieagenda.
 - Advisering/strategische sturing op duurzame bescherming van WBL gronden, atmosfeer en water.
 - Beheer fysieke assets
- Afdeling Projecten: Ontwikkelt, ontwerpt en realiseert watertechnische infrastructuur.
 - Initiëren en realiseren van nieuwe terreininrichtingen bij projectgebonden nieuwbouw werkzaamheden.
- Afdeling O&O: draagt zorg voor de borging van het functioneren van de infrastructuur en de continuïteit van zuiveringsprocessen; zorgt voor de centrale planning en werkvoorbereiding van operationele werken.
 - Op WBL eigendommen technische werkzaamheden voorbereiden en deze door in- of externe partijen laten uitvoeren.
- Afdeling O&O: Voor het onderhouden (preventief onderhoud, storingen) van de infrastructuur waaronder ook het terreinbeheer. Het team is (mede) verantwoordelijk voor het beleid, de

- voorbereiding en planning van de werkzaamheden inclusief advies, overleg en aansturing (coördinatie) voor WBL en overige derden van zijn taakgebied.
- Advies en coördinatie bedrijfsvoering terreinbeheer WBL;
 - Directievoering terreinonderhoud WBL terreinen (=bestekken groenonderhoud).
 - Afdeling O&O: Is het facilitaire service punt van WBL waaronder het beheer en de uitvoering van huisvestingsaspecten, administratief vastgoed beheer en gebouwenbeheer.
 - Financieel verantwoordelijk voor groenonderhoud WBL kantoren en niet productiegerelateerde WBL terreinen.
 - Afdeling Advies en Control: Draagt zorg voor het inkoopproces van WBL, inclusief de financiële afhandeling.
 - Binnen WBL is een coördinator inkoper het aanspreekpunt voor duurzaam inkopen van leveringen en diensten. Deze begeleidt, adviseert en voert inkooptaken uit.
 - Contractmanagement: Het WBL heeft voor grote productgroepen contractmanagers aangewezen. De contractmanagers zijn o.a. verantwoordelijk voor het definiëren van de WBL behoefte voor de productgroep onder zijn/haar verantwoordelijkheid valt.

3.2 COÖRDINATOR BAROMETER DUURZAAM TERREINBEHEER

WBL heeft ??????? aangewezen als coördinator Barometer Duurzaam Terreinbeheer (BDT). Voor de taken en verantwoordelijkheden van de coördinator BDT wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de bestaande organisatie en de werkzaamheden worden daar uitgevoerd waar dat het meest logisch is. Milieuzaken zijn zodanig verweven met de dagelijkse bezigheden dat ze op allerlei plekken in de organisatie een rol spelen, en ook op allerlei verschillende plekken belegd zijn.

De coördinator BDT krijgt geen inhoudelijke rol. Dat betekent dat de uitvoerende taken worden geplaatst binnen de uitvoerende units/teams (Afdeling Projecten en Sector O&O) omdat dat beter past in de bestaande organisatie. Er is binnen het waterbedrijf namelijk niet één persoon aan te wijzen die verantwoordelijk is voor alle milieuzaken, voor de instructie van de medewerkers en voor het milieuarchief.

De taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld zoals aangegeven in onderstaande tabel.

Taken en verantwoordelijkheden	Uitvoering
Documentbeheer: de coördinator is verantwoordelijk voor de actualisatie van de relevante documenten zoals de werkinstructies, registratieformulieren, milieubeleidsverklaring etc. Binnen 3 maanden aanpassen van werkinstructies en registratieformulieren bij veranderingen in het certificatieschema en de oude formulieren verwijderen. Ook zal de coördinator binnen vier weken de betreffende verantwoordelijke binnen de organisatie hebben ingelicht over de veranderingen. Dit geldt ook indien het werk is uitbesteed aan derden.	Coördinator geeft wijzigingen in de criteria door aan de mensen die onderhoud uitbesteden en aan eigen medewerkers (in geval van wijzigingen registratie), of aan de KAM-coördinator. De coördinator zorgt dat de wijzigingen worden gecommuniceerd naar de mensen die het onderhoud uitvoeren of naar derden die het uitvoeren.
Dossier Duurzaam Terrein Beheer beheren: Om het duurzaam terrein beheer te borgen wordt een dossier opgebouwd met daarin de relevante informatie: <ul style="list-style-type: none"> • registraties (afwijkingen van het onderhoudsplan, gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen), zie ook hieronder; • opdrachten en bestekken in geval van uitbesteding aan derden; • gegevens van de verschillende terreinen die onder het certificaat vallen; • een overzicht van de klachten en meldingen en de wijze waarop deze zijn afgehandeld. 	Uitvoering door de vertegenwoordigers van de respectievelijke Afdelingen/teams. De coördinator geeft aan welke onderdelen in het dossier dienen te worden opgenomen en zorgt dat de onderdelen beschikbaar zijn op het moment van de audit.

<p>Begeleiden van correcte en tijdige uitvoering van registraties: de coördinator BDT is eindverantwoordelijk voor de registraties. De registraties vormen een belangrijk hulpmiddel voor de certificatie-instelling bij het bepalen of wordt voldaan aan de eisen uit het certificatieschema. Daarbij moet rekening gehouden worden met de volgende eisen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de registratie moet minimaal 5 jaar worden bewaard. • de registratieformulieren en werkinstructies dienen (indien nodig) geactualiseerd te worden bij wijzigingen in het certificatieschema. • de registratie moet per kwartaal geactualiseerd zijn. 	<p>Coördinator spreekt vertegenwoordigers binnen de respectievelijke units/teams aan op het beheren en uitvoeren van de registraties. Zorgt dat deze mensen op de hoogte zijn van de eisen aan het beheer van de registratie. De coördinator beschikt voor de audit over een overzicht van de gevraagde registraties.</p> <p>Sluit halfjaarlijks aan bij Projecten om veranderingen aan de Barometer te communiceren. Tevens informeert de coördinator naar de stand van zaken en eventuele onduidelijkheden (bij nieuwe medewerkers)</p>
Beantwoorden van vragen van medewerkers of derden over duurzaam terrein beheer.	Vertegenwoordigers van de respectievelijke units/teams.
Actie ondernemen bij geconstateerde afwijkingen	Vertegenwoordigers uit de respectievelijke sector/afdelingen/teams beoordelen de registraties en ondernemen overeenkomstig actie. Leggen vast wat de actie is geweest en beheren documentatie. Stellen deze beschikbaar aan de coördinator.
Coördinator zorgt dat medewerkers op de hoogte zijn van de eisen uit het certificatieschema.	CI en SMK communiceren naar de coördinator. Deze communiceert de eisen naar de respectievelijke units en KAM-beheerder. Deze lichten de onderhoudsmedewerkers en derden voor, en passen waar nodig de procedures aan. De coördinator plant een voorlichtingsbijeenkomst voor de onderhoudsmedewerkers na de invoering van de certificering.
Centraal aanspreekpunt bij audits.	Coördinator is het aanspreekpunt bij audits. Medewerkers van O&O (werkvoorbereiders) begeleiden de audits.

3.3 AFDELING PROJECTEN

De coördinator Duurzaam terreinbeheer zal veel documentatie ontvangen van Afdeling Projecten. Daarom is een communicatie en een goede informatieoverdracht noodzakelijk

De Afdeling Projecten heeft een inhoudelijke rol. Dat betekent dat de uitvoerende taken worden geplaatst binnen de Afdeling Projecten.

De taken en verantwoordelijkheden worden verdeeld zoals aangegeven in onderstaande tabel.

Taken en verantwoordelijkheden	Uitvoering
Afdeling Projecten (alle projectleiders die de intentieverklaring getekend hebben) is verantwoordelijk voor een juiste informatieoverdracht naar de Coördinator.	Voorafgaande aan een project worden externe firma's verplicht om te werken volgens de Barometer duurzaam terreinbeheer. Voorafgaande aan een project informeert een projectleider de coördinator over het project en welke uitvoerende acties raakvlakken hebben met de barometer duurzaam terreinbeheer. Offerets, facturen etc. worden verstrekt aan de coördinator om aan te tonen dat volgens de barometer wordt gewerkt en ingekocht.
Afdelingsmanager Projecten is verantwoordelijk voor het tekenen van intentieverklaringen door zijn	De intentieverklaring moet door iedere projectleider worden getekend. Hiermee

medewerkers. Intentieverklaringen worden gestuurd naar de coördinator	conformeert hij zich met het werken volgens de barometer Duurzaam terreinbeheer.
De afdelingsmanager zet de barometer duurzaam terreinbeheer halfjaarlijks op de agenda van het afdelingsoverleg. Checklist	<p>Coördinator spreekt vertegenwoordigers binnen de respectievelijke units/teams aan op het beheren en uitvoeren van de registraties. Zorgt dat deze mensen op de hoogte zijn van de eisen aan het beheer van de registratie. De coördinator beschikt voor de audit over een overzicht van de gevraagde registraties.</p> <p>Sluit halfjaarlijks aan bij Projecten om veranderingen aan de Barometer te communiceren. Tevens informeert de coördinator naar de stand van zaken en eventuele onduidelijkheden (bij nieuwe medewerkers)</p>
De afdelingsmanager organiseert dat de barometer duurzaam terreinbeheer wordt opgenomen in de checklist van projecten.	Door middel van een checklist hebben projectleiders een overzicht in de te doorlopen stappen op weg naar een project.

4 Beheergebied

4.1 INVENTARISATIE GROENE EN VERHARDE TERREINEN

In het kader van het certificeringstraject is op basis van de beschikbare informatie een zo compleet mogelijk overzicht opgesteld van de groene en verharde terreinen waarvoor WBL eindverantwoordelijk is voor het groenonderhoud, gedefinieerd als het duurzaam in stand houden van de functies van de betreffende terreinen.

- De terreinen waar WBL het groenonderhoud uitvoert of laat uitvoeren beslaan ca. 120 ha. Het betreft rioolwaterzuiveringsinstallaties, rioolgemalen, slibontwateringsinstallatie en het hoofdkantoor (Tabel 1). Van de terreinen > 1 ha is een gedetailleerde plattegrond of overzichtstekening beschikbaar met daarop de indeling naar type of functie zoals bebouwing, gras/gazons, plantvakken, bos/bosplantsoen, heesters/heggen, ruigtes en verhardingen, met bijbehorende oppervlakken in m².
- Circa 23 ha aan terreinen met bestemming landbouw (grasland) vallen niet onder het BDT certificaat. Het merendeel van deze terreinen wordt verpacht voor het beweiden met schapen. De gebruikers zijn verantwoordelijk voor de noodzakelijke landbouwkundige maatregelen.

Tabel 1. Overzicht groene en verharde terreinen WBL (nog niet aangepast)

Terreintype/Functie	Aantal locaties	Oppervlak (ha) ²	Onder BDT certificaat
RWZI	17	120	Ja
Rioolgemalen	154	<1	Ja
Slibontwateringsinstallatie	1	1.2	Ja
Leidingstroken	10	<1	Ja
Grasland (verpacht)	12	0.3-5	Nee

4.2 BEHEERTHEMA'S BDT NIVEAU GOUD

Onderstaand worden de voor WBL relevante thema's uit het certificaat kort omschreven. Hierbij is aangegeven of met het huidige beheer wordt voldaan aan de criteria en indien dat niet het geval mocht zijn welke acties daarvoor moeten worden ondernomen. Enkele thema's uit het certificaat zijn specifiek gericht op gemeentelijke terreinbeheerders, deze zijn verder buiten beschouwing gelaten.

Algemeen: WBL heeft zich gecommitteerd aan de door de Minister van Economische zaken, Landbouw en Innovatie goedgekeurde **Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen**.

Op een aantal rioolwaterzuiveringen is de ATEX-richtlijn van toepassing. Open vuur en vonkvorming is verboden rondom de gistingstanks en gashouders op de hiervoor genoemde terreinen. Om onderhoud te plegen in ATEX-zones moet eerst vrij gegeven worden door een hiervoor bevoegde medewerker van WBL. Daarna moet in ATEX-zones constant worden gemeten met een gasmeter. De onderhoudsmethode voor groen en verhardingen dient hierop afgestemd te worden.

4.2.1 Onkruid-, plaag- en ziektebestrijding in groen

Eisen certificaat: Voor groene terreinen geldt een verbod om chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken bij de onkruid-, plaag- en ziektebestrijding met uitzondering van enkele specifieke

² Oppervlak bij benadering

toepassingen (bestrijding van de reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop, ridderzuring, kweek, eikenprocessierups, enkele uitheemse boomsoorten en stobbenbehandeling lepen).

Beheer WBL: Het groenonderhoud omvat alle voorkomende groenwerkzaamheden zoals snoeien/terugzetten/knippen van bomen, hagen en (sier)heesters, maaien van gazons, grasvelden en ruigtes, onkruid verwijderen uit plantvakken, boomspiegels en verhardingen. Onkruidbestrijding in plantvakken wordt 1 à 2 keer per jaar door handmatig schoffelen of wieden uitgevoerd. Haarden van de Eikenprocessierups worden verwijderd door middel van een gespecialiseerde zuigcombinatie voorzien van werkplateau's met valbescherming. Conform de bepalingen m.b.t het milieu zoals vermeld in het onderhoudsbestek van WBL en WML is het niet toegestaan om (onkruid)bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Ook voor de uitzonderingssituaties zoals die in het certificatieschema staan benoemd is het niet toegestaan (onkruid)bestrijdingsmiddelen in te zetten

Acties: met betrekking tot het thema onkruid-, plaag- en ziektebestrijding in groen voldoet het beheer aan de eisen van het certificaat.

4.2.2 Onkruidbestrijding op verhardingen

Eisen certificaat: voor verhardingen geldt een verbod om chemische onkruidbestrijdingsmiddelen te gebruiken met uitzondering van enkele specifieke locaties waar de veiligheid in het geding is zoals luchthavens, spoorwegen, middengeleiders, taluds en plaatsen die voor machinegedragen werktuigen onbereikbaar zijn.

Beheer WBL: Voor onkruidbestrijding op verhardingen worden niet-chemische technieken ingezet zoals borstelen (2x per jaar) en bosmaaier (4 a 5x per jaar). Gesloten verhardingen en goten worden gemiddeld twee tot vier keer per jaar geveegd. Conform de bepalingen m.b.t het milieu zoals vermeld in het onderhoudsbestek van WBL en WML is het niet toegestaan om (onkruid)bestrijdingsmiddelen te gebruiken.

Acties: met betrekking tot het thema onkruidbestrijding op verhardingen voldoet het beheer aan de eisen van het certificaat. Het is niet toegestaan (onkruid)bestrijdingsmiddelen in te zetten. Ook voor de uitzonderingslocaties zoals in het certificatieschema benoemd is het niet toegestaan (onkruid)bestrijdingsmiddelen in te zetten.

4.2.3 Bemesting/bodemverbeteraars in groen

Eisen certificaat: het is niet toegestaan meststoffen toe te passen in groen behalve bij aanleg en herbepanting. De bemesting dient in dat geval gebaseerd te zijn op bodemonderzoek en een bemestingsadvies. Bemestingsvrije zone van minimaal 1 m langs water. Bodemverbeteraars (compost of overige organische materialen) met meer dan 10% organische stof die voldoen aan de eisen van het huidige Besluit Gebruik Meststoffen mogen worden gebruikt op de volgende terreinen: terreinen met laanbomen, bosplantsoen, hagen en heesters, perken, gazons, sport- en speel(gras)-velden.

Beheer WBL: in groen wordt niet regulier bemest en/of een bodemverbeteraar toegepast.

Acties: met betrekking tot het thema bemesting en toepassing bodemverbeteraars voldoet het beheer aan de eisen van het certificaat.

4.2.4 Verwerking groenrestproducten

Eisen certificaat: de afvoer, toepassing of verwerking van groenrestproducten moet plaatsvinden volgens de geldende wet- en regelgeving waarbij wordt voldaan aan de minimum-standaarden van het Landelijk afvalbeheer plan: 1. Composteren, 2. Vergisting, 3. Verbranden. Er gelden vrijstellingen voor afvoer en verwerking van plantenresten en tarragrond (geldt voor bermmaaisel,

heideplagsel, natuurmaaisel en maaisel van oevers en waterlopen). Houtachtig afval uit bossen of bosplantsoen wordt ter plekke achtergelaten

Beheer WBL: bij het reguliere beheer wordt vrijkomend groenafval zoals maaisel, plantenresten, snoeihout ed. door de aannemer verzameld en afgevoerd. Na overleg met de aannemers is overeengekomen dat de afvoer (hoeveelheid, bestemming) en verwerking wordt geregistreerd en gerapporteerd aan WML (verantwoordelijk voor de directievoering op het gezamenlijke onderhoudscontract). De registraties worden ter beschikking gesteld aan WBL.

Acties: met betrekking tot het thema groenresten voldoet WBL aan de eisen van het certificaat, de afvoer en verwerking van groenrestproducten wordt geregistreerd m.b.v. het standaard registratieformulier (via WML).

4.2.5 Inrichtingsmaterialen voor groen en verhardingen

Eisen certificaat: met betrekking tot de aanschaf van plantmateriaal, hout voor boompalen, beschoeiingen en afrasteringen en verhardingsmaterialen geldt dat (een deel van) het budget aantoonbaar besteed moet worden aan duurzaam geproduceerde planten en/of materialen (geldt niet voor eigen inrichtingsmateriaal).

Beheer WBL: De aankoop van inrichtingsmaterialen speelt hoofdzakelijk bij nieuwbouwprojecten en herinrichting. De Afdeling Projectmanagement stelt tijdens de ontwerpfase het programma van eisen op, inclusief de specificaties en voorwaarden m.b.t. de inrichtingsmaterialen. De Afdeling Advies en Control en Afdeling Projecten verzorgen gezamenlijk de aanbesteding en zien er i.s.m. de coördinator BDT op toe dat in voorkomende gevallen (een deel van) het budget besteed wordt aan duurzaam geproduceerde planten en/of materialen. Zij toetsen gedurende het (bouw)proces en bij oplevering of geleverde producten en diensten aan de specificaties voldoen en houden een inkoop-administratie bij.

Met betrekking tot het thema Inrichtingsmaterialen voor groen en verhardingen voldoet WBL aan de eisen van het certificaat.

4.2.6 Brandstoffen en smeermiddelen

Eisen certificaat: voor tractie in het beheer van groen en verhardingen dient een calamiteitenprocedure aanwezig te zijn om de milieubelasting, als gevolg van lekkages van brandstoffen en smeermiddelen uit machines en voertuigen te beperken. WBL geeft toolboxen aan medewerkers om lekkages en morsen van brandstoffen en smeermiddelen te voorkomen.

Beheer WBL: Calamiteitenprocedure conform de bepalingen m.b.t. het milieu zoals vermeld in het onderhoudsbestek van WBL en WML.

Acties: met betrekking tot het thema brandstoffen en smeermiddelen voldoet WBL aan de eisen van het certificaat.

4.2.7 Ongediertebestrijding

Eisen certificaat: om algemene wet- en regelgeving te borgen, kan een certificaathouder tijdens een audit op de hieruit voorkomende punten geaudit worden door de certificatie-instelling (CI). Strikt genomen gaat het hierbij uitsluitend om gewasbeschermingsmiddelen maar de ervaring leert dat CI's dit breder interpreteren en ook auditen op correcte toepassing van biociden voor o.a. ongediertebestrijding.

Beheer WBL: ongediertebestrijding (voornamelijk knaagdieren) op de rwzi's en slibontwateringsinstallatie is uitbesteed aan de firma Rentokil. Op de locaties zijn meerdere bestrijdingskisten (buiten) met lokaas geplaatst die periodiek worden geïnspecteerd. Ook inpandig wordt periodiek gecontroleerd. Alle handelingen worden door Rentokil digitaal vastgelegd en zijn door

WBL direct in te zien (web applicatie). Op de plattegronden is van iedere locatie te zien of er toxisch (rood driehoekje) of non-toxisch (groen) preparaat in de bestrijdingskisten zit. Indien er gedurende zes maanden geen opname van toxisch preparaat wordt geconstateerd wordt overgestapt op een niet-toxisch preparaat.

Acties: met betrekking tot het thema ongediertebestrijding voldoet WBL aan de wettelijke eisen.

4.2.8 Gladheidsbestrijding

Eisen certificaat: De criteria gelden alleen voor gladheidsbestrijding door strooien van dooimiddelen op openbare verhardingen waarbij gebruik wordt gemaakt van voertuig-getrokken en/of voertuig-gedragen strooimachines. De certificaathouder werkt volgens een onderhoudsplan van het in te zetten strooimaterieel (conform format CROW 270). Deze eis geldt zowel voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding in eigen beheer als voor de inkoop van de gladheidsbestrijding. De gebruikte dooimiddelen voldoen minimaal aan de samenstellingseisen zoals genoemd in De Standaard RAW Bepalingen, aanvulling 2008. Alle vacuüm- en steenzouten voldoen aan de gestelde criteria.

Beheer WBL: WBL laat gladheidsbestrijding uitvoeren op eigen (niet-openbare) wegen op de Rwzi's. Om de bereikbaarheid te handhaven wordt bij enkele locaties ook de (openbare) toegangsweg meegenomen in de route van de gladheidsbestrijding. Het betreft de volgende locaties: RWZI's in Kaffeberg, Simpelveld, Heugem, Gennep, Meijel, Weert, Panheel en de SVI Abdissenbosch. Het gaat hierbij om een relatief klein oppervlak maar WBL wil op dit thema zoveel mogelijk aansluiten op de criteria van het certificaat, met name wat de samenstellingseisen van de dooimiddelen betreft.

5 Algemene documenten en procedures

In dit hoofdstuk worden een aantal algemene documenten en procedures beschreven conform de eisen van het certificatieschema. Hierbij wordt ook aangegeven wie verantwoordelijk is voor de uitvoering van de betreffende procedure. Alle eisen en voorwaarden die voortvloeien uit de criteria van het certificaat worden zoveel mogelijk geïntegreerd in de bestaande procedures van het KAM beleid. Hoe dan? Kunnen we deze niet beter standaard inzetten bij inkoop en projecten en onderhoud?

5.1 MILIEUBELEIDSVERKLARING

Bij certificering volgens Barometer Duurzaam Terreinbeheer wordt van de deelnemer een milieubeleidsverklaring verwacht. De milieubeleidsverklaring dient minimaal aandacht te besteden aan de i) algemene milieubeleidsdoelstellingen/ milieubeleid op hoofdlijnen van het certificaat, ii) zorg voor milieu als structureel onderdeel van de doelstellingen van de deelnemer, iii) de uitvoering van werkzaamheden in overeenstemming met doelstellingen en vastgestelde procedures met betrekking tot het certificatieschema en iv) de algemene regels betreffende het certificatieschema met betrekking tot het voldoen aan wettelijke milieuvoorschriften, scholing van werknemers en registratie/monitoring.

Voor WBL zijn bovenstaande criteria opgenomen in het kwaliteit-, arbo- en milieubeleid (KAM-beleid) en kenbaar gemaakt aan de werknemers. Duurzaam terreinbeheer maakt als onderdeel van Duurzame bedrijfsvoering expliciet deel uit van het KAM beleid.

5.2 DOCUMENTENBEHEER

De coördinator BDT is verantwoordelijk voor de actualisatie van de relevante documenten. Dit betekent dat hij/zij verantwoordelijk is voor het actueel houden van alle werkinstructies, registratieformulieren, milieubeleidsverklaring etc.

Bij veranderingen in het certificatieschema dient de coördinator uiterlijk 3 maanden na kennisneming de werkinstructies en registratieformulieren, indien nodig, te hebben aangepast en de oude formulieren te hebben verwijderd. Ook moet de coördinator binnen vier weken de betreffende verantwoordelijke binnen de organisatie hebben ingelicht over de veranderingen. Dit geldt ook indien het werk is uitbesteed aan derden.

5.3 FOUTIEVE WERKWIJZE

Het kan voorkomen dat er binnen de organisatie op een manier wordt gewerkt die niet is toegestaan volgens de eisen van het certificatieschema. Indien dit vooraf wordt geconstateerd moet de werkwijze uiteraard worden aangepast aan de wijze zoals beschreven in het certificatieschema.

Indien blijkt dat binnen de organisatie nog niet wordt gewerkt volgens de voorschriften, moet hiervoor een werkinstructie worden opgesteld. Deze werkinstructie moet binnen 5 werkdagen vanaf het moment van signaleren worden overlegd aan de betrokken verantwoordelijke. De verantwoordelijke moet de aangepaste werkvorm uiterlijk binnen 10 werkdagen (maar altijd voordat opnieuw wordt gewerkt volgens de niet toegestane methode) communiceren met de uitvoerders.

5.4 AFWIJKING VAN GEPLANDE WERKWIJZE

Indien er onverhoopt wordt afgeweken van de eisen uit het certificatieschema dient deze afwijking te worden vastgelegd op een daarvoor bedoeld registratieformulier REG Afwijking/01 (zie hoofdstuk 6). Elk formulier moet minimaal de volgende informatie bevatten:

- De datum waarop de afwijking heeft plaatsgevonden
- De locatie waar de afwijking heeft plaatsgevonden
- De opdrachtnemer die is afgeweken van de werkinstructie
- De verantwoordelijk leidinggevende
- Omschrijving van afwijking t.o.v. de eisen uit het certificatieschema
- Reden(en) waarom is afgeweken van de eisen
- Een paraaf van de opdrachtnemer, de opdrachtgever en de milieucoördinator.

N.B. verschil tussen 5.3 en 5.4 is dat bij 5.3 afwijking vooraf geconstateerd wordt en bij 5.4 achteraf.

5.5 REGISTREREN

De coördinator BDT is eindverantwoordelijk voor de registraties. De registraties vormen een belangrijk hulpmiddel voor de certificatieinstelling bij het bepalen of wordt voldaan aan de eisen uit het certificatieschema. Daarbij moet rekening gehouden worden met de volgende eisen:

- De registratie moet per kwartaal geactualiseerd zijn.
- De registratie moet minimaal 5 jaar worden bewaard.
- De registratieformulieren en werkinstructies dienen (indien nodig) geactualiseerd te worden bij wijzigingen in het certificatieschema.

5.6 MELDINGEN EN/OF KLACHTEN

Meldingen of klachten komen binnen bij de centrale meldkamer van de Vuilwaterwacht (extern) en worden van daaruit doorgezet naar de verantwoordelijke organisatie. Meldingen en klachten voor WBL worden afgehandeld via het VVV-register van WBL. Meldingen en klachten die te maken hebben met een van de beheerthema's van het certificaat worden doorgegeven aan de betreffende teams, voor het groenonderhoud is dit Sector O&O. Meldingen en klachten worden geregistreerd inclusief de ondernomen actie/terugmelding in het VVV register van WBL.

Indien medewerkers van de aannemer tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden aangesproken wordt doorverwezen naar de centrale meldkamer. Verdere afhandeling via KAM procedure (zie vorige alinea).

5.7 COMMUNICATIE- EN EVALUATIEPLAN

Communicatie met omwonenden, bedrijven en organisaties vindt plaats via de website. Medewerkers zijn geïnformeerd dat WBL werkt volgens de BDT criteria. Indien medewerkers de vragen niet of onvoldoende kan beantwoorden wordt doorverwezen naar de coördinator BDT.

In geval van nieuwe ontwikkelingen die het beleid beïnvloeden, wordt het dagelijks bestuur geïnformeerd of gevraagd een standpunt in te nemen. Bespreking van het BDT certificaat is agendapunt op het reguliere evaluatieoverleg van Afdeling Projectmanagement. De volgende acties worden door team Projecten uitgevoerd om de regels uit de Barometer te communiceren:

- halfjaarlijks op de agenda bij de Afdeling Projectmanagement, met harde eis dat alle facturen, bonnen betreffende BDT voor handen zijn);
- De papieren ter goedkeuring naar de coördinator. Opdracht van te voren naar coördinator (o.a. welk bedrijf, welke materialen).

De werkwijze wordt geëvalueerd en de uitkomsten worden schriftelijk vastgelegd. Bij de evaluatie worden de registraties, ontvangen klachten en de auditresultaten betrokken. Indien nodig vindt er een bijstelling of aanpassing plaats die gericht is op verbetering van het systeem.

6 Werkinstructies

Zowel aan het personeel van de opdrachtnemer (aannemer) dat belast is met de uitvoering van werkzaamheden als aan personeel van de opdrachtgever dat direct toezicht uitoefent op de juiste uitvoering van de werkzaamheden, moet in begrijpelijke taal worden uitgelegd wat van hen verwacht wordt. Met andere woorden, de eisen uit het certificatieschema moeten worden vertaald naar werkinstructies voor de medewerkers. De werkinstructies worden opgesteld door de opdrachtgever (WBL). De coördinator ondersteunt de direct leidinggevende hierbij en zorgt ervoor dat de medewerkers bekend zijn met de eisen uit het certificatie-schema. De werkinstructies worden uitgereikt tijdens een toolboxmeeting.

Personeel van WBL en externen (aannemers) dat belast is met de uitvoering van werkzaamheden en/of direct toezicht uitoefent op de juiste uitvoering van de werkzaamheden die in relatie staan tot het certificaat en/of deze werkzaamheden aanstuurt, dienen:

1. Een **intentieverklaring te tekenen** met daarin uitleg over het doel van het certificaat, dat de werknemer de relevantie van het certificaat inziet en de verplichting heeft om de werkzaamheden met betrekking tot de betreffende thema's uit te voeren conform de eisen uit het certificatieschema.
2. **Aantoonbaar vervolgcursussen** te hebben gevolgd om over voldoende deskundigheid te beschikken voor zijn/haar uitvoerende taken en dit voldoende vaak te laten bijscholen (jaarlijks minimaal 1 vervolgcursus). Per werknemer dienen de vervolgcursussen te worden geregistreerd en bewaard in de documentatiemap ter controle van de certificatie-instelling.

Invulling d.m.v. een toolboxmeeting of cursussen die leiden tot of onderhouden van vakbekwaamheid in de onderwerpen groenvoorziening, boomverzorging, tuinaanleg/tuinonderhoud zoals aangeboden door Groenkeur of gelijkwaardig (bijv. een geldig bewijs van vakbekwaamheid (voorheen spuitlicentie) en/of ander bewijs van vakbekwaamheid (bijv. de relevante Groenkeur certificaat of gelijkwaardig). Cursussen over het onderwerp 'Werken met de flora en fauna wet'

Externen aan wie de uitvoering van werkzaamheden die in relatie staan tot het certificaat is uitbesteed, worden opgedragen deze werkzaamheden in overeenstemming met de bepalingen van het certificaat uit te voeren. Voor lopende contracten worden de aannemers geïnformeerd tijdens de eerstvolgende bouwvergadering. Voor nieuwe contracten wordt een dergelijke opdracht opgenomen in de 'algemene bepalingen' (deel 3) het betreffende bestek.

In geval van uitbesteding aan derden moeten alle opdrachten en bestekken waarin relevante eisen zijn opgenomen worden toegevoegd aan het dossier ter inzage voor de certificatie-instelling.

Voor de meest relevante thema's uit het certificatieschema moeten verschillende werkinstructies beschikbaar zijn (zie onderstaande checklist). Elke werkinstructie heeft een uniek nummer.

Omschrijving	Nummer
Werkinstructie onkruid-, plaag en ziektebestrijding - Groen	BDT WI. Groen/01
Werkinstructie onkruidbestrijding - Verhardingen	BDT WI. Verhardingen /01
Werkinstructie bemesting/bodemverbeters	BDT WI. Bemesting/01
Werkinstructie Groenrestproducten	BDT WI. Groenresten/01
Werkinstructie Inrichtingsmaterialen	BDT WI. Inrichting/01
Werkinstructie Tractielogistiek	BDT WI. Tractie/01
Werkinstructie Gladheidsbestrijding	BDT WI. Gladheid/01

6.1 WERKINSTRUCTIE ONKRUID-, PLAAG EN ZIEKTEBESTRIJDING - GROEN

Formuliercode

BDT WI. Groen/01

Op terreinen van WBL is het toegestaan om bij de onkruid-, plaag- en ziektebestrijding in groen mechanische en/of thermische bestrijdingstechnieken toe te passen mits wettelijk toegestaan, aantoonbaar effectief en milieuverantwoord.

Het is uitdrukkelijk niet toegestaan om in groen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Sc_hema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Registraties

Geen

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Aanvullende bepalingen

Er zijn geen uitzonderingssituaties aangewezen

Bij enkele rioolwaterzuiveringen is de ATEX-richtlijn van toepassing. Open vuur en vonkvorming is verboden rondom de gistingstanks en gashouders op de hiervoor genoemde terreinen. De onderhoudsmethode dient hierop afgestemd te worden. Het is echter niet toegestaan (onkruid)bestrijdingsmiddelen in te zetten

Benodigde formulieren

Registratieformulier beheer groen (alleen indien relevant): BDT Reg. Groen/01

Akkoord met de inhoud,

Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

Formuliercode: BDT WI. Verhardingen /01

Op terreinen van WBL is het toegestaan om bij de onkruidbestrijding op verhardingen mechanische bestrijdingstechnieken (borstelen en bosmaaier) toe te passen mits wettelijk toegestaan, aantoonbaar effectief en milieuverantwoord.

Hierbij geldt dat binnen 1 jaar **niet meer dan 4 werkronde**n met niet-chemische methoden op hetzelfde oppervlak mogen worden toegepast, vanwege de dan ongunstige score ten aanzien van energieverbruik en bijhorende emissies naar het milieu.

Het is uitdrukkelijk **niet** toegestaan om bij de onkruidbestrijding op verhardingen chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar: https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Sc_hema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Registraties

Geen

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Aanvullende bepalingen

Bij enkele rioolwaterzuiveringen is de ATEX-richtlijn van toepassing. Open vuur en vonkvorming is verboden rondom de gistingstanks en gashouders op de hiervoor genoemde terreinen. De onderhoudsmethode dient hierop afgestemd te worden. Het is echter niet toegestaan (onkruid)bestrijdingsmiddelen in te zetten

Bij de onkruidbeheersing en/of het onkruidvrij maken zijn de volgende methoden niet toegestaan:

- methode m.b.v. branden;
- methode m.b.v. heet water;
- methode m.b.v. heet schuim.

Benodigde formulieren

Geen

Akkoord met de inhoud,

Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

Formuliercode: BDT WI. Bemesting/01

Op WBL terreinen wordt in groen niet regulier bemest en/of een bodemverbeteraar toegepast. Er is een uitzonderingssituatie. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Schema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Uitzonderingssituatie

Uitsluitend bij aanleg en heraanplant van groen mag bemesting worden toegepast. Hierbij moeten de volgende voorwaarden in acht worden genomen:

- De bemesting moet gebaseerd zijn op een ISO 17025 geaccrediteerd laboratorium uitgevoerd bodemonderzoek en opgesteld bemestingsadvies (max 3 jaar oud);
- De hoeveelheid te gebruiken meststoffen mag de dosering in het bemestingadvies niet overschrijden;
- Binnen een afstand van 1 meter vanaf oppervlaktewater mag geen bemesting plaatsvinden;
- Bodemverbeteraars (compost of overige organische materialen) met meer dan 10% organische stof die voldoen aan de eisen van het huidige Besluit Gebruik Meststoffen mogen worden gebruikt op de volgende terreinen: terreinen met laanbomen, bosplantsoen, hagen en heesters, perken, gazons, sport- en speel(gras)velden.

Registraties (indien van toepassing)

- Inkoop, voorraad van stikstof- en fosfaatmeststoffen en bodemverbeteraars.
- Na toepassing van meststoffen/bodemverbeteraars dient een registratie plaats te vinden met behulp van het registratieformulier BDT Reg. Meststoffen/01.

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Aanvullende bepalingen

Begrazing wordt niet gezien als bemesting.

Benodigde formulieren

Registratieformulier gebruik meststoffen/bodemverbeteraars: BDT Reg. Meststoffen/01

Akkoord met de inhoud,

Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

6.4 WERKINSTRUCTIE GROENRESTPRODUCTEN

Formuliercode: BDT WI. Groenresten/01

Voor de afvoer en verwerking van groenresten geldt:

- De afvoer, toepassing of verwerking van groenrestproducten moet plaatsvinden volgens de geldende wet- en regelgeving waarbij wordt voldaan aan de minimumstandaarden van het Landelijk afvalbeheer plan, sectorplan 8: 1. Composteren, 2. Vergisting, 3. Verbranden.

Houtachtig afval (takhout in de vorm van houtrillen en houtsnippers als bodemafdekking) uit bossen en bosplantsoenen dient in het terrein achter te blijven of ter verwerking aan worden geboden bij een biomassacentrale. Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Sc_hema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Registraties

- Na afvoer-, toepassing of verwerking van groenrestproducten dient een registratie plaats te vinden met behulp van het registratieformulier BDT Reg. Groenafval/01.
- Groenresten die ter plaatste van het vrijkomen worden achtergelaten hoeven niet te worden geregistreerd.

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Aanvullende bepalingen

Van toepassing zijn de vrijstellingen voor afvoer en verwerking van plantenresten en tarragrond (geldt voor bermmaaisel, heideplagsel, natuurmaaisel en maaisel van oevers en waterlopen) en het landelijk beleid t.a.v. groenrestproducten als het huidige Besluit Gebruik Meststoffen voor compost. Vrijstelling geldt ook voor gras dat wordt verwerkt tot veevoer (hooi, vers gras, kuilgras) en daadwerkelijk als zodanig wordt ingezet.

Benodigde formulieren

Registratieformulier groenafval: BDT Reg. Groenafval/01

Akkoord met de inhoud,
Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

6.5 WERKINSTRUCTIE INRICHTINGSMATERIALEN

Formuliercode: BDT WI. Inrichting/01

Voor groen gelden de volgende criteria met betrekking tot de inkoop van het inrichtingsmateriaal:

Voor het plantmateriaal gelden de criteria:

- Tenminste 90% van het budget voor het plantmateriaal dient besteed te zijn aan plantmateriaal geproduceerd volgens de gewasbeschermings- en bemestingseisen uit het certificatieschema Milieukeur Plantaardige Producten uit de open teelt en/of de eisen van EKO en/of MPS waarbij in de teelt van MPS aantoonbaar voldaan wordt aan de criteria voor gewasbeschermingsmiddelen conform Milieukeur Plantaardige Producten uit de open teelt.

Voor hout, gebruikt voor boompalen, beschoeiingen, slagbomen en afrasteringen gelden de volgende criteria:

- Het mag niet chemisch verduurzaamd zijn.
- Hout dient een TPAS certificaat te hebben.

Voor kunststoffen gelden de volgende criteria:

- Voor de inkoop van straatmeubilair, boompalen en afrasteringen waarvan meer dan 5 % van de massa van het eindproduct uit kunststoffen bestaat, moet van de totale hoeveelheid kunststoffen tenminste 90% (gewichtsprocenten binnen een product) gerecycled materiaal zijn.

Voor verhardingen gelden de volgende criteria:

- Tenminste 50% van het budget voor tegels, stoepranden en betonstenen dient besteed te zijn aan materialen, die geproduceerd zijn volgens de eisen van Milieukeur voor betonproducten of een gelijkwaardig certificatiesysteem. Het volstaat om via een overall berekening op basis van de totale oppervlakte die wordt (her)ingericht aan te tonen dat men aan deze 50%-norm voldoet.
- In de berekening kan ook het hergebruik van betonmaterialen worden meegeteld. Betonproducten waarvoor aangetoond wordt dat binnen de functionaliteit van het product geen producten met Milieukeur beschikbaar kunnen buiten deze berekening worden gehouden.

Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Sc_hema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Registraties

- De aankoop van inrichtingsmaterialen dient geregistreerd te worden met behulp van het registratieformulier BDT Reg. Inrichting/01.
- Gespecificeerde facturen productspecificaties
- Jaarlijks wordt een beknopt verslag toegevoegd aan het dossier ter controle van de budget-criteria

Aansturing

De BDT inkoopvoorwaarden zijn opgenomen in het PVE (Programma van eisen) en bestekken. De Afdeling Advies en control en Projecten en verzorgen gezamenlijk de aanbesteding en zien er i.s.m. de coördinator BDT op toe dat in voorkomende gevallen (een deel van) het budget besteed wordt aan duurzaam geproduceerde planten en/of materialen. Zij toetsen gedurende het (bouw)proces en bij oplevering of geleverde producten en diensten aan de specificaties voldoen en houden een inkoop-administratie bij.

Aanvullende bepalingen

Indien zink wordt toegepast in of boven het oppervlaktewater dan wel binnen 1 m van de insteek dat moet worden aangetoond dat niet uitloog-baar zink is toegepast.

Benodigde formulieren

Registratieformulier inrichtingsmaterialen: BDT Reg. Inrichting/01

Akkoord met de inhoud,

Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

Formuliercode: BDT WI. Tractie/01

WBL beschikt over een calamiteitenplan om de milieubelasting, als gevolg van lekkages van brandstoffen en smeermiddelen uit machines en voertuigen die bij het beheer van groen en verhardingen worden ingezet, te beperken.

Verder geldt

- Deze procedure moet bekend zijn bij personeel en externen, die belast zijn met werkzaamheden waarbij deze calamiteiten zich kunnen voordoen.
- Bij de uitbesteding van dergelijke werkzaamheden is in de voorwaarden opgenomen dat deze procedures voor calamiteiten door de uitvoerder moeten worden nageleefd.

Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Sc_hema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Benodigde formulieren

Calamiteitenprocedure conform de bepalingen m.b.t het milieu zoals vermeld in het onderhoudsbestek van WBL en WML.

Akkoord met de inhoud,
Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

6.7 WERKINSTRUCTIE GLADHEIDSBESTRIJDING

Formuliercode: BDT WI. Gladheid/01

Bij de gladheidsbestrijding op WBL terreinen wordt gewerkt volgens een onderhoudsplan van het in te zetten strooi materieel. Deze eis geldt zowel voor het uitvoeren van de gladheidsbestrijding in eigen beheer als voor de inkoop van de gladheidsbestrijding.

Zie voor format onderhoudsplan: CROW PUBLICATIE 270, p146/147 of Bijlage V uit BDT certificeringsschema.

Verder geldt:

- De gebruikte dooimiddelen voldoen minimaal aan de samenstellingseisen zoals genoemd in De Standaard RAW Bepalingen, aanvulling 2008 (zie Bijlage V uit BDT certificeringsschema voor specificaties).
- Alle vacuüm- en steenzouten voldoen aan de gestelde criteria.
- Voor zout afkomstig uit verbrandingsovens moet op basis van productspecificaties van de fabrikant worden aangetoond dat het product voldoet.

Voor gedetailleerde informatie wordt verwezen naar:

https://www.barometerduurzaamterreinbeheer.nl/Public/Barometer_Duurzaam_Terreinbeheer_Schema/ZilverenGoudBDT18_ongewverl.pdf

Registraties

- Het verbruik van dooimiddelen wordt per gebied/locatie geregistreerd met minimaal datum en hoeveelheid.
- Productspecificaties (o.a. naam en samenstelling) van ingekochte dooimiddelen worden geregistreerd.

Aansturing

De directievoering en toezicht wordt uitgevoerd door WML. Een vertegenwoordiger van WBL is aanwezig bij de bouwvergaderingen.

Benodigde formulieren

via aannemer

Akkoord met de inhoud,

Naam:

Handtekening: _____

Datum: _____

7 Registratieformulieren

Een registratieformulier moet minimaal de volgende informatie bevatten:

- Door wie de registratie is ingevuld
- Wat de functie is van de medewerker
- Datum **uitvoering** van het werk
- Datum **registratie** door medewerker
- Paraaf medewerker

Elk registratieformulier heeft net als elke werkinstructie een uniek nummer. Hieronder worden voor de verschillende thema's de formuliercodes weergegeven.

Omschrijving	Formuliercode/volgnr.
Registratieformulier beheer groen	BDT REG Groen/01
Registratieformulier afwijkingen	BDT REG Afwijking/01
Registratieformulier bemesting/bodemverbeteraars	BDT Reg. Bemesting/01
Registratieformulier groenrestproducten	BDT Reg. Groenrest/01
Registratieformulier inrichtingsmaterialen	BDT Reg. Inrichting/01

Registratieformulier beheer Groen

Formuliercode: BDT REG. Groen/01

1. Werkzaamheden uitgevoerd door:

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____ Weeknr: _____
Paraaf: _____

2. Chemische bestrijding Uitzonderingssituaties

Locatie: _____
Totaal oppervlakte: _____ m²
Toestemming van: _____
Functie: _____

Toegepast op:

- Reuzenberenklauw
- Japanse duizendknoop
- Kweek
- Eikenprocessierups
- Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik, Gewone Esdoorn, Noorse Esdoorn, Witte Abeel, Grauwe Abeel, Mahonia
- Stobbenbehandeling lepen

Gespoten/aangestipt met:

1. Naam middel: _____ liter/kg
2. Naam middel: _____ liter/kg
3. Naam middel: _____ liter/kg

Methode:

- Onkruidbestrijker
- Selector
- Rugspuit met spuitlans
- andere _____

3. Formulier ingevuld door

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

Registratieformulier Afwijkingen

Formuliercode: BDT REG Afwijking/01

Informatie Afwijking certificatieschema BDT

Locatie of wijk: _____ datum; _____

Afwijking:

Reden afwijking:

Opdrachtnemer

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

Opdrachtgever

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

DOB-coördinator

Datum: _____
Paraaf: _____

Registratieformulier – Bemesting/Bodemverbeteraars

Formuliercode: BDT Reg. Bemesting/01

1. Werkzaamheden uitgevoerd door:

Naam: _____

Functie: _____

Datum: _____

Paraaf: _____

2. Informatie bemesting

Bemesting/Bodemverbetering uitgevoerd in:

- Stads- en laanbomen Bosplantsoen/losse hagen Heesters/botanische rozen
 Perken/plantvakken Gazons Sport- en speel(gras)velden

Datum toepassing: _____

Locatie: _____

Totaal oppervlakte: _____ m²

Toestemming van: _____

Functie: _____

Bemest met:

Meststof/Bodemverbeteraar 1: _____ kg

Meststof/Bodemverbeteraar 2: _____ kg

Meststof/Bodemverbeteraar 3: _____ kg

3. Verantwoordelijke

Naam: _____

Functie: _____

Datum: _____

Paraaf: _____

- Kopie bemestingsadvies toegevoegd!

Registratieformulier - Groenrestproducten

Formuliercode: BDT Reg. Groenrest/01

1. Groenresten aangeboden aan/verwerkt door:

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

2. Informatie groenafval

Groenresten afkomstig uit:

- Bos Stads- en laanbomen Bosplantsoen/losse hagen Heesters/botanische rozen
 Ruw gras/ruigten Permanent onbeteelde terreinen Perken/plantvakken
 Oevers/water Gazons Sport- en speel(gras)velden

Soort groenresten:

- Blad
 Bermmaaisel
 schoffelvuil
 Snoei- en takhout
 Sloopmaaisel
 Veegvuil

Datum: _____
Hoeveelheid: _____ kg/m³
(eventueel schatting)
Locatie toepassing: _____
Toestemming van: _____
Functie: _____

3. Verantwoordelijke

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

Registratieformulier - Inrichtingsmaterialen

Formuliercode: BDT Reg. Inrichting/01

1. Materialen ingekocht door:

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

2. Inrichtingsmateriaal

- Plantmateriaal
- Hout
- Kunststoffen
- Betonproducten

Datum aankoop: _____
Product 1: _____
Aantal: _____ Kwaliteitskeur*: - _____
Product 2: _____
Aantal: _____ Kwaliteitskeur*: - _____
Product 3: _____
Aantal: _____ Kwaliteitskeur*: - _____
Product 4: _____
Aantal: _____ Kwaliteitskeur*: - _____
Product 5: _____
Aantal: _____ Kwaliteitskeur*: - _____

*Vermeld het kwaliteitskeurmerk (Milieukeur, TPAS, FSC, EKO, Qualitree, ISO 14001) Indien het product op een duurzame wijze is geproduceerd

- Kopie aankoopbon toegevoegd (verplicht!)
- Specificatie duurzame productiewijze toegevoegd bij BDT, FSC, EKO, Qualitree, ISO 14001.

3. Verantwoordelijke

Naam: _____
Functie: _____
Datum: _____
Paraaf: _____

Milieubeleidsverklaring

Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) beschouwt het zoveel mogelijk ontzien van het milieu ten gevolge van het beheer van groen en verhardingen als een belangrijke doelstelling. De beheersing van de milieubelasting en het beperken van het milieurisico zijn zowel een primaire verantwoordelijkheid van het Dagelijks Bestuur en management als van iedere betrokken werknemer van WBL of gedelegeerde opdrachtnemer.

De zorg voor het milieu is een structureel integraal onderdeel van de overige bedrijfsdoelstellingen en vertoont hiermee samenhang. Alle betrokken werknemers verplichten zich hun werkzaamheden uit te voeren in overeenstemming met de doelstellingen en het daarbij behorende beleid van de certificaathouder en dit bovendien te beschouwen als een vanzelfsprekende wijze van handelen.

Het beleid van WBL is om:

het beheer van groene en verharde terreinen op een dusdanige manier uit te voeren, dat het milieu wordt beschermd of minimaal belast en dat de veiligheid en de gezondheid van haar werknemers, klanten, burgers en of leveranciers worden gewaarborgd.

Om dit beleid te realiseren neemt WBL de volgende regels in acht:

- Erkennen van het belang van het milieu;
- Voldoen aan de wetten en voorschriften betreffende milieuaangelegenheden;
- Het bevorderen van betrokkenheid en deskundigheid van de betrokken werknemers (inclusief de gedelegeerde opdrachtnemer);
- Werknemers verantwoordelijk stellen voor het nakomen van het beleid en hen in staat stellen belemmeringen voor continue verbetering van de milieuprestaties uit de weg te ruimen;
- Het verschaffen van alle relevante informatie betreffende het certificaat aan werknemers;
- Meten van reductie in milieubelasting en de vermindering van milieurisico door middel van een monitoringsprogramma.

Tenslotte stelt WBL zich ten doel, als uitvloeisel van het beleid, de productie van (rest)afval te minimaliseren en een nadelige invloed op de lucht, het water en de bodem als gevolg van het uitvoeren van de bedrijfsvoering te beperken door middel van een effectief milieuzorgsysteem.

Naam: _____

Handtekening: _____

Datum: _____

Voor vragen over deze milieubeleidsverklaring of het terreinbeheer kunt u contact opnemen met WBL, **Naam???**, coördinator Barometer Duurzaam Terreinbeheer

Intentieverklaring

Bij Waterschapsbedrijf Limburg (WBL) wordt het beheer van groene en verharde terreinen door de opdrachtnemer uitgevoerd volgens de criteria van de Barometer Duurzaam Terreinbeheer, niveau Goud. Voor het niveau Goud geldt een verbod om chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken bij de uitvoering van de betreffende werkzaamheden waardoor de milieubelasting wordt verminderd.

Ondergetekende verklaart;

1. Op de hoogte te zijn van het doel van het certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer (niveau Goud), namelijk het beheren van groene en verharde terreinen volgens de richtlijnen van het certificaat, waardoor de kans op milieubelasting vermindert;
2. Het belang van het certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer in te zien voor een milieuvriendelijker uitvoering van de betreffende werkzaamheden;
3. Bij de uitvoering van de betreffende werkzaamheden te zullen werken volgens de eisen uit het certificaat Barometer Duurzaam Terreinbeheer;

Naam: _____

Functie: _____

Handtekening: _____

Datum: _____

Firmastempel: _____

Maria Theresialaan 99
Postbus 1315
6040 KH ROERMOND

T +31 (0)88 842 00 00
E info@wbl.nl
I wbl.nl

